

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ, ОСВІТИ І СУСПІЛЬСТВА
ACTUAL PROBLEMS OF SCIENCE, EDUCATION AND SOCIETY**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**9 вересня 2022 р.
September 9, 2022**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ,
ОСВІТИ І СУСПІЛЬСТВА**

**ACTUAL PROBLEMS OF SCIENCE,
EDUCATION AND SOCIETY**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**9 вересня 2022 р.
September 9, 2022**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

УДК 33
ББК 65

Актуальні проблеми науки, освіти і суспільства: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 9 вересня 2022 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2022. 79 с.

У збірнику тез доповідей представлено матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми науки, освіти і суспільства» з:

Вінницький національний аграрний університет
Волинський національний університет імені Лесі Українки
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
Державна установа Інститут зернових культур НААН України
Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет»
Державний університет «Житомирська політехніка»
Державний університет інфраструктури та технологій
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
Донецький державний університет внутрішніх справ
Житомирський міський центр науково-технічної творчості учнівської молоді
Запорізький державний медичний університет
Західноукраїнський національний університет
Івано-Франківський національний медичний університет
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого
Комунальний вищий навчальний заклад «Херсонська академія неперервної освіти»
Херсонської обласної ради начальник навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки життєдіяльності Херсонської області
Луцький національний технічний університет
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького
Львівський національний університет імені Івана Франка
Льотна академія Національного авіаційного університету
Міжнародний європейський університет
Національна академія Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького
Національний авіаційний університет
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Фаховий медичний коледж Комунального закладу вищої освіти «Рівненська медична академія» Рівненської обласної ради
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова
Чорноморський національний університет імені Петра Могили

У збірнику тез доповідей висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних питань науки, освіти і суспільства.

Тематика конференції охоплює актуальні проблеми: педагогічних наук; філологічних наук; архітектури та мистецтвознавства; економічних наук; юридичних наук; психологічних наук; сільськогосподарських наук; технічних наук; філософських наук; політичних наук; фізичного виховання та спорту; соціальних комунікацій.

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, докторантів, працівників державного сектору економіки та суб'єктів підприємницької діяльності.

ЦЕНТР
ФІНАНСОВО-
ЕКОНОМІЧНИХ
НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ

© Автори тез, 2022

© Центр фінансово-економічних наукових досліджень, 2022

Офіційний сайт: <http://www.economics.in.ua>

УДК 347.122:347.214.2(477)

Спесівцев Д. С.

к.ю.н., старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін
Волинський національний університет імені Лесі Українки

**КОНКУРЕНЦІЯ МІЖ СПОСОБАМИ СУДОВОГО ЗАХИСТУ
ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ У КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ
(НА ПРИКЛАДІ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ
ЩОДО ПРАВ НА НЕРУХОМІСТЬ)**

Концепція ефективності виступає однією з визначальних основ функціонування сучасної системи судового захисту суб'єктивних цивільних прав. Формальний підхід у межах якого суд застосовував спосіб захисту, обраний позивачем, незважаючи на те чи передбачений законом інший більш ефективний спосіб відновлення порушених прав, а також незважаючи на те чи приведе застосування обраного способу до реального їх відношення поступово залишається в історії. Однак у світлі зазначеного вище важливою для судової практики сьогодення стає проблема коли одразу декілька способів захисту можуть бути застосовані у відповідних правовідносинах. При цьому вона набуває особливої актуальності у цивільному обороті нерухомості, який пов'язується з підвищеними майновими ризиками для їх учасників у випадку застосування недостатньо ефективного способу захисту цивільних прав.

Положення чинного цивільного, а також цивільного процесуального та господарського процесуального законодавства України не встановлюють критерії за допомогою яких можна визначити який з існуючих належних та ефективних способів захисту суб'єктивних цивільних прав на нерухоме майно є більш ефективним ніж інший, а який є менш ефективним. Водночас, як зазначає А. О. Штанько, ефективність способу захисту оцінюється за фактично досягнутими потрібними результатами відповідно до поставленої мети цивільно-правового захисту майнових цивільних прав та інтересів у межах, забезпечуваних призначенням і властивостями цього способу захисту [1, с. 208–209]. В цьому сенсі під «ефективним» слід розуміти такий спосіб, що призводить до потрібних результатів, наслідків, дає найбільший ефект [2, с. 46]. Іншими словами при можливості застосування одного з декількох або одночасно декількох способів захисту суб'єктивних цивільних прав на нерухоме майно ефективним способом або комбінацією способів вважається той спосіб (комбінація способів), що здатен забезпечити досягнення найбільш комплексного результату. За наявності можливості застосування способу захисту, що здатен забезпечити повне відновлення порушеного суб'єктивного цивільного права, застосуванню підлягає саме такий спосіб, а не той, що може забезпечити лише часткове його відновлення.

В якості прикладу можна навести висновок Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду, викладений в постанові від 10 грудня 2019 року у справі № 910/979/19, в якому суд вказав на те, що позивач просить суд визнати за ним право на користування нежитловим приміщенням. Однак, така вимога позивача фактично спрямована на встановлення судом юридичного факту, а задоволення такої вимоги не призведе до реального поновлення прав

позивача та не усуне перешкоди у користуванні майно, оскільки зазначена вимога не може бути виконана у примусовому порядку [3, п. 34–37]. Проблема в тому, що відповідач чинить перешкоди позивачу у здійсненні ним господарської діяльності на орендованих площах торговельно-розважального центру, зокрема, шляхом встановлення охорони та недопущення працівників до торгових точок. У зв'язку з цим хоча визнання права користування і є належним способом його захисту, що визначений положеннями чинного цивільного законодавства України (пункт 1 частини другої статті 16 ЦК України) [4, ст. 16], проте, в цій конкретній ситуації його використання не здатне забезпечити найбільш повного ефекту. Дійсно, з описаних дій відповідача можна зробити висновок, що він чинить перешкоди позивачу в користуванні відповідним майном в тому числі і у зв'язку з тим, що не визнає відповідного права позивача. Проте, якщо в цій ситуації буде використано лише такий спосіб захисту права користування нежитловим приміщенням як визнання такого права, то існує ризик того, що відповідач не припинить здійснення перешкод позивачу в здійсненні такого права. Тобто, захист буде неповним і створюватиме передумови для використання додаткових способів.

З урахуванням викладеного вище, вбачається, що більш ефективним способом захисту порушених прав позивача у такому випадку буде усунення перешкод у користуванні майном. Проте, ураховуючи потенційні складнощі у виконанні відповідного рішення суду, цей спосіб захисту конкурує з більш ефективним способом захисту, яким виступає відшкодуванням збитків, у тому числі упущеної вигоди, за весь час неможливості здійснення підприємницької діяльності в орендованому приміщенні, ураховуючи те, що для орендаря становить цінність не сам факт володіння приміщенням, а його використання для підприємницької діяльності.

Таким чином, характеристика ефективних способів захисту суб'єктивних цивільних прав на нерухоме майно може мати різну якість в конкретних умовах в яких вони бути застосованими. У зв'язку з чим у випадку можливості застосування лише одного з декількох або одночасно декількох способів захисту суб'єктивних цивільних прав на нерухоме майно ефективним способом або комбінацією способів вважається той спосіб (комбінація способів), що здатен забезпечити досягнення найбільш комплексного результату.

Список літератури

1. Штанько А. Ефективність визнання права як способу захисту майнових цивільних прав та інтересів. *Наук. часопис Нац. акад. прокуратури України*. 2014. № 4. С. 200–211.
2. Хоменко М. Ефективність способів захисту цивільних прав та інтересів у практиці Європейського суду. *Юрид. Україна*. 2016. № 5–6. С. 45–53.
3. Постанова Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду від 10.12.2019 р., судова справа № 910/979/19. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/86332845> (дата звернення: 01.09.2022).
4. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Відом. Верхов. Ради України*. 2003. №№ 40–44. Ст. 356 (із змінами).